

Posudek oponenta diplomové práce

Vysoká škola:	Univerzita Karlova v Praze
Fakulta:	Právnická fakulta
Katedra:	Katedra mezinárodního práva veřejného
Diplomant:	Kateřina Surá
Téma diplomové práce:	Aplikace mezinárodního humanitárního práva na kybernetické vedení boje
Vedoucí diplomové práce:	doc. JUDr.PhDr. Veronika Bílková, Ph.D., E.MA.
Oponent diplomové práce:	JUDr. Martin Faix, PhD., MJI

Výběr tematiky práce a její aktuálnost a novost

Autorka se zabývá ve své diplomové práci problematikou, která je aktuální jak z hlediska praxe mezinárodního společenství, tak z hlediska neutichajícího diskursu v doktríně mezinárodního práva. Otázky spojené s kybernetickou bezpečností jsou reflektovány na všech úrovních jednání státu, jak je patrné mj. ze změn vojenské doktríny Severoatlantické aliance (závěry Varšavského summitu), implementace a posilování opatření na úrovni EU (žádost Evropské rady z října 2017 o přijetí společného přístupu ke kybernetické bezpečnosti EU), ale i na národní úrovni (vznik Centra proti terorismu a hybridním hrozbám České republiky v lednu 2017). Problematika (mezinárodně)právní úpravy kybernetického prostoru a jeho využití je obsáhlá, komplexní a nepochybně obtížně uchopitelná. Diplomantka si vybrala pro zpracování v rámci své diplomové práce pouze část uvedené problematiky. Takový postup se jeví nejen jako vhodný, ale s ohledem na rozsáhlost a komplexnost problematiky rovněž jako zcela nezbytný. Zvolená problematika je náročná na zpracování, a to mj. z důvodu chybějících definic základních pojmů, absence pozitivní mezinárodněprávní úpravy (příp. nutnosti pracovat zejm. se soft law instrumenty), komplexnosti a v neposlední řadě i kvůli množství primárních i sekundárních zdrojů. Lze ale připomenout, že předložená práce se hojně opírá o tzv. Tallinnský manuál, což je ale s ohledem jeho klíčový charakter pro tuto oblast pochopitelné.

Formální stránka práce

Z hlediska formálního je diplomová práce zpracovaná na úrovni, která odpovídá požadavkům kladeným na tento druh prací. Délka práce je standardní (42 stran vlastního textu). Autorka kvalifikovaně a v souladu s citačními normami zpracovala poznámky pod čarou a opatřila práci seznamem použité literatury a zdrojů, ze kterého je patrné, že pracovala s dostatečným

množstvím domácích i zahraničních pramenů. Jako ne zcela standardní se jeví uvádět členění seznamu literatury do obsahu práce. Autorka vycházela z relevantních odborných statí, pracovala také s primárními prameny, což se s ohledem na charakter práce a zpracovávané problematiky jeví jako důležité a správné. Z hlediska metod autorka využívá jak deskriptivní, tak analytickou metodu. Takový přístup se s ohledem na zvolenou problematiku jeví jako přínosný a správný.

Zpracování formální stránky práce lze vytknout spíše malé nedokonalosti, které nemají vliv na hodnocení práce.

Struktura a obsah práce

Z hlediska obsahu a struktury lze konstatovat, že autorka pracovala systematicky a je zřejmé, že se v problematice orientuje. Ze samotného zpracování je viditelná také její angažovanost, se kterou ke zpracování diplomové práce přistupovala.

Autorka v úvodu osvětlila motivaci pro zpracování práce, překážky při jejím zpracování i postup, jakým chce na nastolené otázky hledat odpověď. Jak uvádí autorka v úvodu své práce, *„předmětem předkládané diplomové práce je snaha o zodpovězení otázky, zda je možné na válečné aktivity prováděné prostředky moderních technologií aplikovat existující mezinárodní humanitární právo, a pokud ano, pak do jaké míry.“* Text práce hledající odpověď na uvedenou otázku autorka rozčlenila na čtyři substantiální kapitoly.

První dvě kapitoly mají úvodní charakter. První kapitola nastiňuje základy MHP a rozlišení pěti generací konfliktů podle koncepce W.S. Linda. Druhá kapitola je pak věnována vymezení základních pojmů souvisejících s kybernetickým prostorem, přičemž se autorka opírá zejména o Tallinnský manuál. Třetí a čtvrtá kapitola jsou stěžejními kapitolami práce. Kapitola třetí je věnována hlavním zásadám mezinárodního humanitárního práva. Autorka zkoumá jejich použitelnost v kontextu kybernetického prostoru. Zasazení těchto zásad do kontextu kyberprostoru má ale spíše charakter identifikace možných problémových konstelací a případných opatření, nikoliv ale konkrétnější analýzy, zda, příp. jakým způsobem a s jakými parametry by k přizpůsobení obecných zásad MHP pro kybernetický prostor mělo dojít.

Pojetí kapitoly 4 se jeví jako ne zcela systémové. Nelze pochybovat o relevanci obsahu této kapitoly (s názvem „Vybrané problematické aspekty aplikace MHP na kybernetické vedení boje“), ale (metodologicky) je pojata odlišně od kapitoly předešlé a svým pojetím na předcházející kapitolu nenavazuje. Za problematické považuji i terminologické, či obsahové vymezení jednotlivých aspektů (např. pojem „autorství“, či „ochranné možnosti MHP“).

Některé z podkapitol jsou obsahově navázány na zásady MHP, např. podkapitola 4.3 účast civilistů. Je tedy škoda, že autorka spíš nerozpracovala dále obecné zásady z kapitoly 3.

Celkové hodnocení

Celkově lze konstatovat, že předložená diplomová práce je zdařilá. Z předložené práce je patrný autorčin zájem o danou problematiku, snaha o poctivé zpracování, rozsah vědomostí v dané oblasti i schopnost vědecky pracovat. Předložená diplomová práce tak dosahuje úrovně, která odpovídá nárokům kladeným na tento druh odborné práce. Z uvedených důvodů **doporučuji** diplomovou práci k ústní obhajobě a v závislosti od výsledku obhajoby ji hodnotím klasifikačním stupněm

Velmi dobře až výborně

V Olomouci dne 17. ledna 2020

JUDr. Martin Faix, Ph.D., MJI